

אָחא, כּל אָחַד וְאָחַד יאָמַר דְּבַר קָשׁוּר לַתּוֹרָה, וְגַלְף.

פָּתַח רַבִּי חֲזִיָּא וְאָמַר, (ישעיה מה) הֲרַעִיפוּ שָׁמַיִם מִמַּעַל וְגו' . הַפְּסוּק הַזֶּה הוּא סוּד שֶׁל חֻכְמָה שֶׁלְּמַדְנֵנוּ מִהֶמְנוּרָה הַקְּדוּשָׁה. הֲרַעִיפוּ שָׁמַיִם מִמַּעַל, מַה זֶה הֲרַעִיפוּ? כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דברים לב) יַעֲרֹף כַּמָּטֵר לִקְחֵי. וְעַל הַצַּד שֶׁל הַמָּטֵר שֶׁהוּא הַמְּזוּזָן שֶׁל הַכּל הוּא אָמַר. וְעַל כֵּן כָּל עֵינֵי הָעוֹלָם מִצְפִּים לַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לַמְּזוּזוֹת, מִשּׁוּם שֶׁהוּא נוֹתֵן מְזוּזָן לְכָל וְזֵן אֶת הַכּל, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר עֵינֵי כָל אֱלֹהִים יִשְׁבְּרוּ וְגו' .

וְאִם תֵּאמַר שֶׁבְּמִקּוֹם הַזֶּה שֶׁנִּקְרָא שָׁמַיִם הַדְּבַר תְּלוּי - הֲרֵי שֶׁנִּגְנוּ, שֶׁלֹּא בְּזִכּוֹת הַדְּבַר תְּלוּי, וְזִכּוֹת הֲרֵי פְּרֻשָׁה זֹו צְדָקָה. וְתַרְגּוּם שֶׁל צְדָקָה - זְכוּת. וְזִכּוֹת וְשָׁמַיִם זֶה דְּבַר אָחַד, וְכַאֵן הֲרַעִיפוּ שָׁמַיִם. (ואם תאמר בו תלוי) כְּתוּב מִמַּעַל, מִמַּעַל וְדַאי. מִהֶעֱתִיק הַקְּדוּשׁ זֶה בָּא, וְלֹא מֵאוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁנִּקְרָא שָׁמַיִם, וְנִקְרָא זְכוּת, אֲלֵא מִמַּעַל דְּנוֹקָא

וְשַׁחֲקִים יִזְלוּ צְדָק. שֶׁכְּשֶׁשָׁמַיִם נוֹטֵל אוֹתוֹ מִמַּעַל מֵאוֹתוֹ מְקוֹם עֲלוּיָן שֶׁשׁוֹרָה עָלָיו, אֲזִי שַׁחֲקִים יִזְלוּ צְדָק. מִי הַשַּׁחֲקִים? זֶה הַמְּקוֹם שֶׁטּוֹחֲנִים מִן לְצַדִּיקִים. וּמִי הֵם? נֹצַח וְהוּד, שֶׁהֵם וְדַאי טוֹחֲנִים מִן לְצַדִּיקִים. לְמִי? לְאוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁנִּקְרָא צְדִיק, שֶׁהֲרֵי הֵם טוֹחֲנִים אֶת אוֹתוֹ הַמֵּן שֶׁבֵּא מִלְּמַעְלָה, וְכָל אוֹתוֹ טוֹב מִתְּכַנְּס בְּתוֹכָם לְמַת אוֹתוֹ לְדַרְגָּה שֶׁל צְדִיק, כְּדִי שִׁיתְּבָרְכוּ צְדָק מֵאוֹתָהּ נִזְלוּ שֶׁלָּהֶם, וְעַל זֶה טוֹחֲנִים מִן לְצַדִּיקִים. מִי הֵם הַצַּדִּיקִים? זֶה צְדִיק וְצְדָק, יוֹסֵף וְרַחֵל, שֶׁכְּשֶׁמְּדוּבָרִים כְּאָחַד נִקְרָאוּ צְדִיקִים.

וְאֵלֹו טוֹחֲנִים מִן לְצַדִּיקִים וְדַאי,

וְחַד לִימָא מְלָה דְקָטוּרָא דְאוּרִייתָא וְנִזְלוּ. פָּתַח רַבִּי חֲזִיָּא וְאָמַר, (ישעיה מה) הֲרַעִיפוּ שָׁמַיִם מִמַּעַל וְגו' , הַאי קָרָא רָזָא הוּא דְחֻכְמָתָא, דְאוּלִּיפְנָא מִבוּצִינָא קְדִישָׁא. הֲרַעִיפוּ שָׁמַיִם מִמַּעַל. מָאִי הֲרַעִיפוּ. כְּמָה דְאֵתְ אָמַר (דברים לב) יַעֲרוֹף כַּמָּטֵר לִקְחֵי. וְעַל סְטָרָא דְמָטְרָא דְהוּא מְזוּזָא דְכֻלָּא קָאֵמַר. וְעַל דָּא, כָּל עֵינֵי עֲלָמָא מִצְפֵּן לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמְזוּזֵי, בְּגִין דְאִיהוּ יְהִיב מְזוּזָא לְכֻלָּא, וְזֵן כָּל, כְּמָה דְאֵתְ אָמַר, (תהלים קמה) עֵינֵי כָל אֱלֹהִים יִשְׁבְּרוּ וְגו' .

וְאִי תִימָא דְבִבְאֵתֵר דָּא דְאֶקְרִי שָׁמַיִם תְּלִיא מְלֵתָא. הָא תְּנִינָן, דְלֹאוּ בְּזִכּוֹתָא תְלִיא מְלֵתָא. וְזִכּוֹתָא, הָא אוּקְמוּהָ צְדָקָה. וְתַרְגּוּם צְדָקָה, זְכוּתָא. וְזִכּוֹתָא וְשָׁמַיִם חַד מְלָה הוּא, וְהָא הֲרַעִיפוּ שָׁמַיִם. (ואי תימא ביה תליא) כְּתוּב מִמַּעַל, מִמַּעַל וְדַאי, מִעֲתִיקָא קְדִישָׁא קָא (דף כ"ד ע"א) אֵתְיָא, וְלֹא מֵהוּא אֵתֵר דְאֶקְרִי שָׁמַיִם, וְאֶקְרִי זְכוּתָא, אֲלֵא מִמַּעַל דִּיִּיקָא.

וְשַׁחֲקִים יִזְלוּ צְדָק, דְכַד שָׁמַיִם נָטִיל לִיה מִמַּעַל, מֵהוּא אֵתֵר עֲלָאָה דְשֶׁאֲרִי עָלוּי, כְּדִין שַׁחֲקִים יִזְלוּ צְדָק. מֵאֵן שַׁחֲקִים. אֵתֵר דְטּוֹחֲנִין מְנָא לְצַדִּיקִיָּא. וּמֵאִי נִינְהוּ. נֹצַח וְהוּד, דְאִינוּן וְדַאי טוֹחֲנִין מְנָא לְצַדִּיקִיָּא. לְמֵאֵן. לְהוּא אֵתֵר דְאֶקְרִי צְדִיק דְהָא אִינוּן טוֹחֲנִין לִיה לְהוּא מְנָא דְאֵתְיָא מְלֵעִילָא, וְכָל הוּא טִיבוּ מִתְּכַנְּשֵׁי בְּגוּוּיָהוּ, לְמִיָּהֵב לִיה לְדַרְגָּא דְצְדִיק, בְּגִין דִּיתְבָּרְכוּן צְדָק מֵהוּא נִזְלוּ דְלֵהוּן, וְעַל דָּא טוֹחֲנִין מְנָא לְצַדִּיקִיָּא. מֵאֵן צְדִיקִיָּא דָּא צְדִיק וְצְדָק, יוֹסֵף וְרַחֵל, דְכַד מְזִדְוּוּן כְּחַד צְדִיקִים אֶקְרוּ.

וְאֵלֵין טוֹחֲנִין מְנָא לְצַדִּיקִיָּא וְדַאי, וְעַל דָּא וְשַׁחֲקִים יִזְלוּ צְדָק. כְּדִין תְּפַתַּח אֶרְץ